

Vec C-561/24

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

6. máj 2024

Vnútroštátny súd:

Nejvyšší správní soud

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

25. apríl 2024

Žalobkyňa:

Celní jednatelství Zelinka s.r.o.

Žalovaný:

Generální ředitelství cel

PRACOVNÝ DOKUMENT

UZNESENIE

Nejvyšší správní soud rozhodol vo veci žalobkyne: **Celní jednatelství Zelinka s. r. o.** [omissis] proti žalovanému: **Generální ředitelství cel** [omissis] o žalobe proti rozhodnutiu žalovaného z 21. novembra 2022 [omissis] v konaní o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti rozsudku Městského soudu v Prahe z 13. júla 2023, č. k. 10 Af 2/2023-57,

takto:

I. Súdnemu dvoru Európskej únie **sa predkladá** prejudiciálna otázka:

Má sa pojem „omyl“ uvedený v článku 116 ods. 7 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 z 9. októbra 2013, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie, vykladať v tom zmysle, že colný dlh sa obnoví len vtedy, ak k vráteniu cla došlo v dôsledku neúmyselného konania colného orgánu, alebo možno za omyl podľa tohto článku považovať aj nesprávnu analýzu colného orgánu o nomenklatúrnom zatriedení tovaru?

[omissis]

Odôvodnenie

I. Vymedzenie veci

1. Celní jednatelství Zelinka s. r. o. (ďalej len „žalobkyňa“) dováža elektronické výrobky AXIS série S20xx (ďalej len „tovar“) do Európskej únie na prepustenie do colného režimu voľný obeh. Žalobkyňa pôvodne zaradila tovar pod colný kód 8521 90 00 90, ktorý má colnú sadzbu 8,7 %. Colný úrad pre hlavné mesto Praha následne vymeral žalobkyni clo zodpovedajúce deklarovanému kódu colnej nomenklatúry vo výške 1 541 018 Kč.

2. Žalobkyňa následne podala na Colný úrad pre hlavné mesto Praha žiadosť o zmenu colného zaradenia tovaru do podpoložky 8517 62 00 00 kombinovanej nomenklatúry, na ktorú sa uplatňuje colná sadzba vo výške 0 %. Súčasťou tejto žiadosti bola žiadosť o vrátenie cla. Žalobkyňa k žiadosti priložila Závaznú informáciu o nomenklatúrnom zatriedení tovaru od Colného úradu pre Olomoucký kraj [omissis], ktorý na základe žiadosti iného subjektu zatriedil totožný tovar pod kód colnej nomenklatúry 8517 62 00 00. Colný úrad pre hlavné mesto Praha tejto žiadosti vyhovel a žalobkyni bolo vrátené clo vo výške 1 541 018 CZK.

3. Colný úrad pre Juhomoravský kraj začal 8. júna 2021 následnú colnú kontrolu tovaru žalobkyne zameranú na overenie nomenklatúrneho zatriedenia tovaru deklarovaného v colných vyhláseniach. Na základe tohto preskúmania dospel k záveru, že tovar mal byť správne zatriedený pod colný kód

8521 90 00 90, pod ktorý bol pôvodne zatriedený. Dodatočnými platobnými výmery preto žalobkyni vymeral clo v celkovej výške 1 541 018 CZK. Žalobkyňa sa proti dodatočným platobným výmerom odvolala na Generálny rieditelství cel, ktoré odvolaniu vyhovel a v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedlo, že situáciu treba riešiť pomocou obnovenia colného dlhu podľa článku 116 ods. 7 nariadenia Rady (EÚ) č. 952/2013 z 9. októbra 2013, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie (ďalej len „Colný kódex“), ktorý umožňuje obnovenie colného dlhu v prípade, že vrátenie alebo odpustenie cla bolo vykonané omylom.

4. Colný úrad pre hlavné mesto Praha následne deviatimi rozhodnutiami zo 17. marca 2022 rozhodol o obnovení colného dlhu v celkovej výške 1 541 018 CZK, keďže dospel k záveru, že v danom prípade došlo k vráteniu cla z dôvodu pochybenia colného orgánu, ktorý nesprávne zaradil tovar žalobkyne pod kód colnej nomenklatúry 8517 62 00 00, čomu zodpovedá sadzba cla 0 %. Žalobkyňa podala proti týmto rozhodnutiam odvolanie na Generálny rieditelství cel, ktoré rozhodnutím z 21. novembra 2022 odvolanie zamietlo a potvrdilo rozhodnutie Colného úradu pre hlavné mesto Praha.

5. Žalobkyňa podala proti rozhodnutiu Generálnému rieditelství cel žalobu na Městský soud v Prahe (ďalej len „mestský súd“), ktorý ju zamietol. Mestský súd rozhodol, že na prejednávajúcu vec sa vzťahuje článok 116 ods. 7 colného kódexu, keďže toto ustanovenie je zamerané na obsahové vady rozhodnutí colných orgánov. V niektorých jazykových verziách colného kódexu sa používajú pojmy „error“ (angličtina) alebo „errore“ (španielčina), ktorý má v právnom jazyku skôr význam „pochybenie“ než „omyl“. V českom preklade tohto ustanovenia došlo k zámene širšieho pojmu „neoprávnene“, t. j. v rozpore so právnymi predpismi, s užším pojmom „omylom“, teda úplne neúmyselne. Podľa mestského súdu sa teda článok 116 ods. 7 Colného kódexu vzťahuje na situácie, keď bol colný dlh neoprávnene vrátený, k čomu došlo v prejednávanej veci.

6. Žalobkyňa podala proti rozsudku mestského súdu kasačnú sťažnosť na Nejvyšší správní soud. Tvrdí, že pojem „omyl“ použitý v článku 116 ods. 7 Colného kódexu sa nevzťahuje na prípady, keď bolo clo vrátené neoprávnene, ale len na prípady, keď bolo vrátené omylom. Účelom tohto ustanovenia je predchádzať situáciám, keď je vrátenie alebo odpustenie cla výsledkom neúmyselného konania colného orgánu, a nie napraviť situáciu, keď colný orgán nesprávne posúdil relevantné skutočnosti. Článok 116 ods. 7 Colného kódexu sa má vykladať reštriktívne. Ak by jediným obmedzením jeho uplatňovania bola trojročná premlčacia lehota podľa článku 103 Colného kódexu, potom by dotknutý subjekt musel pri každom vrátení cla čakať niekoľko rokov, kým by si mohol byť istý, že nebude musieť vrátené clo znovu zaplatiť.

7. Generálny rieditelství cel vo svojom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedlo, že článok 116 ods. 7 Colného kódexu je potrebné vykladať inými metódami ako len doslovným znením, a preto sa vzťahuje aj na prejednávajúcu vec, v ktorej

vrátenie cla vychádzalo z nesprávnej analýzy colného orgánu pri zaradení tovaru pod konkrétny kód colnej nomenklatúry.

II. Uplatniteľné právo EÚ

8. Článok 116 ods. 7 colného kódexu v českom znení stanovuje:

*Jestliže celní orgány clo vrátí nebo prominou **omylem** a není-li původní celní dluh promlčen podle článku 103, původní celní dluh se obnoví. V takových případech je nutno jakýkoli úrok zaplacený podle odst. 5 druhého pododstavce nahradit.*

[v slovenčine: Ak colné orgány vrátia alebo odpustia clo omylom, pôvodný colný dlh sa obnoví, pokiaľ nezanikne uplynutím času podľa článku 103.. V takýchto prípadoch sa akýkoľvek úrok zaplatený podľa druhého pododseku odseku 5 vracia.]

9. Odsek 7 súvisí s odsekom 1, ktorý upravuje vrátenie a odpustenie cla, a znie takto:

Za podmienok ustanovených v tomto oddiele sa suma dovozného alebo vývozného cla vráti alebo odpustí z ktoréhokoľvek z týchto dôvodov:

- a) účtovanie vyššej ako skutočne dlžnej sumy dovozného alebo vývozného cla;*
- b) chybný tovar alebo tovar, ktorý nezodpovedá podmienkam zmluvy;*
- c) pochybenie [v češtine „chyba“] príslušných orgánov;*
- d) spravodlivý nárok.*

Suma dovozného alebo vývozného cla sa vracia, ak bola zaplatená a platnosť príslušného colného vyhlásenia je zrušená v súlade s článkom 174.

10. Podľa článku 79 ods. 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 450/2008 z 23. apríla 2008, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Spoločenstva (ďalej len „nariadenie č. 450/2008“), ktoré platilo pred prijatím colného kódexu uplatniteľného na prejednávajúcu vec, platilo nasledovné: *Ak colný orgán vráti alebo odpustí clo omylom [v češtine „omylem“], pôvodný colný dlh sa obnovuje, pokiaľ nezanikol uplynutím času podľa článku 68.*

11. Podľa článku 242 nariadenia Európskeho Rady (EHS) č. 2913/92 z 12. októbra 1992, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Spoločenstva (ďalej len „nariadenie č. 2913/92“), *pôvodný colný dlh je opäť splatný, ak bol odpustený omylom [v češtine „neoprávněně“] alebo príslušná suma bola vrátená omylom. Úrok, ktorý bol prípadne zaplatený podľa článku 241, musí byť vrátený.*

III. O prejudiciálnych otázkach

12. Nejvyšší správní soud konstatuje, že výklad pojmu „omyl“, ako je použitý v českom znení článku 116 ods. 7 Colného kódexu, je relevantný pre posúdenie správnosti obnovenia colného dlhu colnými orgánmi v prípade žalobkyne. Výklad tohto pojmu je však medzi stranami sporný. Žalobkyňa sa domnieva, že k vymáhaniu colného dlhu podľa tohto ustanovenia môže dôjsť len vtedy, ak je vrátenie alebo odpustenie cla výsledkom úkonu colného orgánu, ktorý vôbec nemal v úmysle vykonať. Podľa Generálneho ředitelství cel a mestského súdu možno vymáhať colný dlh aj vtedy, ak bolo clo vrátené alebo odpustené neoprávnene, t. j. pochybením colných orgánov spočívajúcim v nesprávnom posúdení nomenklatúrneho zaradenia tovaru pod kód colnej nomenklatúry. V prípade, že by žalobkyňa mala pravdu, jej colný dlh by nemohol byť obnovený. Ak by mala pravdu žalovaná, tak by za splnenia ďalších podmienok, najmä premlčania, obnovený byť mohol.

13. Z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „SDEÚ“) Nejvyšší správní soud zistil, že pojem „omyl“ v zmysle Colného kódexu ani predchádzajúcich nariadení EÚ upravujúcich rovnakú problematiku nie je nijako definovaný. Hoci SDEÚ v niektorých rozsudkoch použil pojem „omyl“ (napr. v rozsudkoch z 20. októbra 2005, C-468/03, Overland Footware, z 5. októbra 2006, C-100/05, ASM Lithography, alebo z 15. júla 2010, C-234/09, DSV Road), nepoužil ho priamo vo vzťahu k postupu colných orgánov, ale vo vzťahu k postupu dovozcu tovaru. SDEÚ však ani v týchto veciach tento pojem priamo nevyložil. Judikatúra SDEÚ v oblasti daní alebo subvencií neobsahuje definíciu pojmu „omyl“ príslušných orgánov.

14. Spomedzi podobných pojmov sa v judikatúre SDEÚ napríklad pojem „nesprávne a neúplné údaje“ vykladá tak, že zahŕňa vecné chyby a opomenutia, ako aj chyby vo výklade uplatňovaného práva (pozri rozsudok zo 16. októbra 2014, VAEX Varkens- en Veehandel, C-387/13, bod 50 a citovanú judikatúru). Tento pojem sa v judikatúre SDEÚ niekedy zamieňa s pojmom „chyba“, ktorý zahŕňa nielen vecné chyby, ale aj na neúmyselné opomenutia, ako aj na akékoľvek colné vyhlásenie, ktoré nerešpektovalo colné pravidlo (pozri rozsudok zo 16. júla 2020, C-97/19, Pfeifer & Langen GmbH & Co. KG, bod 54). Táto judikatúra sa však opäť týkala chyby dovozcu tovaru, nie colných orgánov.

15. Pokiaľ ide o chybu colných orgánov, SDEÚ v rozsudku z 18. októbra 2007, Agrover, C-173/06, v bode 32 uviedol, že charakter chyby, ktorej sa dopustili príslušné colné orgány *„závisí od zložitosti, alebo naopak, od dostatočnej jednoduchosti predmetnej právnej úpravy a od časového obdobia, počas ktorého orgány zotrvali vo svojom omyle (rozsudok z 3. marca 2005, Biegi Nahrungsmittel a Commonfood/Komisia, C-499/03 P, Zb. s. I-1751, body 47 a 48, ako aj citovaná judikatúra)“*. SDEÚ sa ďalej zaoberal chybou colných orgánov v rozsudku z 10. decembra 2015, Veloserviss, C-427/14, v ktorom rozhodol, že len chyby vyplývajúce z aktívneho konania príslušných orgánov zakladajú právo na to, aby sa dovozné clo po prepustení tovaru nevybralo. V takom prípade sa dovozca môže odvolávať na legitímnu dôveru a dobrú vieru v správnosť postupu colných orgánov. Tento rozsudok sa však týkal uplatnenia článku 220 ods. 2

písm. b) nariadenia č. 2913/92, a nie jeho článku 242, ktorý upravuje obnovenie colného dlhu.

16. Najvyšší správny súd preto konštatuje, že predchádzajúca judikatúra SDEÚ neposkytuje odpoveď na otázku, ako sa má vykladať pojem „omyl“ v zmysle článku 116 ods. 7 Colného kódexu. Najvyšší správny súd sa stotožňuje s názorom Generálneho riaditeľstva cel a mestského súdu, že k obnoveniu colného dlhu podľa tohto ustanovenia môže dôjsť aj vtedy, ak omyl colného orgánu spočíval v nesprávnom posúdení nomenklatúrneho zaradenia tovaru pod určitý kód colnej nomenklatúry. K tomu nepochybne došlo aj v prejednávanej veci, keď colný úrad pre hlavné mesto Praha vrátil žalobkyni clo, pretože jej tovar zaradil pod nesprávny kód nomenklatúry, ktorý zodpovedá nulovej sadzbe cla, a to na základe Závaznej informácie o nomenklatúre colného úradu pre Olomoucký kraj, ktorá sa následne ukázala ako nesprávna a bola v rozpore aj s vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) 2021/532 z 22. marca 2021 o zatriedení určitého tovaru do kombinovanej nomenklatúry, ktorým sa zjednotilo colné zatriedenie tohto konkrétneho tovaru v celej EÚ jeho zaradením pod colný kód 8521 90 00, na ktorý sa vzťahuje colná sadzba 8,7 %.

17. Výklad článku 116 ods. 7 Colného kódexu podaný žalobkyňou, podľa ktorého sa tento článok môže uplatniť len vtedy, ak colný orgán vrátil clo úplne neúmyselne, by výrazne a neodôvodnene obmedzil uplatniteľnosť tohto článku. V takomto prípade by colné orgány mohli vymáhať colný dlh len vtedy, ak by napríklad neúmyselne vrátili clo na účet nesprávneho subjektu alebo vydali rozhodnutie o vrátení alebo odpustení cla nesprávnomu subjektu. Podľa Najvyššieho správneho súdu to nebolo zámernom normotvorcu EÚ. Hoci nariadenie č. 450/2008, ktoré predchádzalo súčasnému colnému kódexu, ako podmienku pre obnovenie colného dlhu uvádzalo aj omyl colných orgánov pri vrátení alebo odpustení cla, z českého znenia článku 242 nariadenia č. 2913/92, ktoré predchádzalo obom uvedeným nariadeniam, vyplýva, že podmienkou pre vymáhanie colného dlhu bolo neoprávnené vrátenie cla, t. j. vrátenie v rozpore so zákonom. Z Colného kódexu ani z iných nariadení Únie upravujúcich túto problematiku nevyplýva, že by normotvorca EÚ mal v úmysle obmedziť podmienku obnovenia colného dlhu na prípady vrátenia alebo odpustenia cla na základe neúmyselného konania colných orgánov. Najvyšší správny súd je však presvedčený, že v prípade sprísnenia tejto podmienky by tak normotvorca Únie urobil.

18. Okrem toho Najvyšší správny súd zistil, že článok 116 ods. 7 Colného kódexu v niektorých jazykových verziách nepodmieňuje obnovenie colného dlhu neúmyselným omylom colného orgánu, ako je to v českej verzii, ale používa pojmy bližšie k českému pojmu „pochybenie“, ktorý má širší význam. Tak je to napríklad v anglickej verzii Colného kódexu, ktorá používa pojem „error“, ktorý je v právnom jazyku bližší českému pojmu „pochybenie“ či „chyba“. Španielska verzia potom používa pojem „errore“, portugalská „erradamente“ a francúzska verzia predmetného ustanovenia používa výraz „ont accordé à tort“. V nemeckej verzii predmetného ustanovenia sa používa výraz „unrecht“, ktorý je bližší skôr

českému výrazu „nesprávne“ než „omylom“. Podľa Nejvyššího správního soudu je z tohto znenia zrejmé, že účelom článku 116 ods. 7 Colného kódexu je vymáhanie colného dlhu v prípadoch, keď colné orgány nepostupovali pri vymáhaní cla správne, napríklad tým, že urobili chybu pri zaradení tovaru pod kód colnej nomenklatúry, ako sa to stalo v prejednávanej veci.

19. České znenie článku 116 ods. 7 Colného kódexu však nie je jediné, ktoré používa iný pojem ako „pochybenie“ alebo „chyba“. Slovenská verzia tohto ustanovenia používa pojem „omylom“, ktorý úplne zodpovedá českému pojmu „omyl“. Poľská verzia tohto ustanovenia používa pojem „omyłkowo“, zatiaľ čo v článku 116 ods. 1 Colného kódexu poľská verzia používa pre chybu colných orgánov, ktorá odôvodňuje vrátenie alebo odpustenie cla, odlišný pojem „błąd“. Nemožno teda povedať, že len česká verzia tohto ustanovenia sa líši od ostatných jazykových verzií.

20. Podľa judikatúry SDEÚ sú všetky jazykové verzie právnych aktov EÚ rovnako záväzné, a preto Nejvyšší správny súd nemohol vychádzať z toho, že niektoré jazykové verzie článku 116 ods. 7 Colného kódexu používajú rovnaký pojem ako pojem použitý v článku 242 nariadenia č. 2913/92. SDEÚ už v rozsudku zo 6. októbra 1982, Srl Cilfit, C-283/81, bod 18, uviedol, že „*právne akty Spoločenstva sú vypracované v rôznych jazykoch a všetky rôzne jazykové verzie sú rovnako záväzné*“: (preklad Nejvyššího správního soudu). V rozsudku z 19. apríla 2007 vo veci C-63/06 UAB Profisa, bod 13, zhrnul SDEÚ túto judikatúru takto: „*Podľa ustálenej judikatúry potreba jednotného uplatňovania a následne jednotného výkladu ustanovení práva Spoločenstva vylučuje, aby sa v prípade pochybností posudzoval text ustanovenia v jednom z jeho znení izolovane, a naopak si vyžaduje, aby sa tento text vykladal a uplatňoval s prihliadnutím na znenia vyhotovené v ostatných úradných jazykoch (rozsudky z 12. novembra 1969, Stauder/Ulm, 29/69, Zb. s. 419, bod 3; zo 7. júla 1988, Moxsel, 55/87, Zb. s. 3845, bod 15, a z 2. apríla 1998, EMU Tabac a i., C-296/95, Zb. s. I-1605, bod 36)*“. Tak isto SDEÚ v rozsudku z 13. septembra 2018 vo veci C-287/17, Česká pojišťovna a.s./WCZ, spol. s r.o., bod 24 uviedol: „*Podľa ustálenej judikatúry sa pritom formulácia použitá v niektorom z jazykových znení ustanovenia práva Únie nemôže chápať ako jediný základ na výklad tohto ustanovenia, či v tejto súvislosti považovať za ustanovenie, ktoré má prednosť pred inými jazykovými zneniami. Ustanovenia práva Únie sa totiž musia vykladať a uplatňovať jednotným spôsobom s prihliadnutím na znenia vyhotovené vo všetkých jazykoch Európskej únie (rozsudok zo 6. júna 2018, Tarragó da Silveira, C-250/17, EU:C:2018:398, bod 20)*“.

21. Nejvyšší správny súd preto nemohol určiť, ktorý z pojmov použitých v rôznych jazykových verziách článku 116 ods. 7 Colného kódexu je správny a či v prípade jazykových verzií, ktoré v tomto ustanovení používajú pojem „omyl“, nejde len o nesprávny preklad. Nejvyšší správny súd tiež konštatoval, že SDEÚ sa vo svojej judikatúre doteraz nezaoberal zmyslom článku 116 ods. 7 Colného kódexu ani článkami upravujúcimi tú istú problematiku v predchádzajúcich nariadeniach. Podľa judikatúry SDEÚ vnútroštátny súd, ktorého rozhodnutie

nemožno napadnúť podľa vnútroštátneho práva, čo je aj prípad Nejvyššího správného soudu, musí splniť svoju povinnosť obrátiť sa na SDEÚ s otázkou týkajúcou sa výkladu práva Únie, ktorá bola pred ním nastolená, pokiaľ nekonštatuje, že táto otázka nie je relevantná alebo že predmetné ustanovenie práva Únie už bolo predmetom výkladu zo strany SDEÚ, alebo že správny výklad práva Únie je taký jasný, že nie je priestor na žiadne dôvodné pochybnosti (pozri rozsudok SDEÚ zo 6. októbra 2021, C-561/19, Consorzio Italian Management a Catania Multiservizi, a tam citovanú skoršiu judikatúru, najmä uvedený rozsudok SDEÚ vo veci C-283/81, Cilfit).

22. V prejednávanej veci je podstatný výklad pojmu „omyl“ v zmysle článku 116 ods. 7 Colného kódexu, pretože len na jeho základe môže Nejvyšší správny súd posúdiť, či colné orgány správne postupovali pri obnovení colného dlhu. Podľa skutočností uvedených vyššie nemožno túto otázku považovať za *acte éclairé* a vzhľadom na jej nejednoznačnosť ani za *acte clair*.

[*omissis*]